

کد اجرا: نامشخص

تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۰۵/۱۶

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۲۵ دقیقه

نام آزمون: تست شماره ۱

استاد پاک طینت

۱ آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه درست است؟

«هر که زین گلشن، لبی خندان تر از گل بایدش / خاطری فارغ ز عالم چون تو گل بایدش»

- ۱) کنایه - تشخیص - مراعات نظیر ۲) استعاره - تشبیه - تضاد ۳) کنایه - تشخیص - حس آمیزی ۴) استعاره - تشبیه - تلمیح

۲ بررسی مواردی چون تمثیل و کاربرد «را» به معنای «برای» در جمله «درویش را ضرورتی پیش آمد.» به ترتیب به قلمرو و مربوط می‌شود.

- ۱) ادبی - زبانی ۲) فکری - ادبی ۳) ادبی - ادبی ۴) فکری - زبانی

۳ نوع «را» در کدام بیت، متفاوت است؟

- ۱) خرد را و جان را همی سنجد اوی / در اندیشه سخته کی گنجد اوی ۲) ز مرزی کجا مرز خرگاه بود / ازو زال را دست کوتاه بود
۳) چنین گفت کابین را ستایش کنید / جهان آفرین را نیایش کنید ۴) سیم روزخوان را به مرغ و بره / بیاراستش گونه‌گون یکسره

۴ باتوجه به بیت زیر ویژگی کدام قلمرو درست است؟

«کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق / بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی»

- ۱) واژگان بیت، ساختمان پیچیده دارند: قلمرو زبانی ۲) از واژگان غیرفارسی، کم استفاده شده است: قلمرو زبانی
۳) آرایه تلمیح در بیت استفاده شده است: قلمرو ادبی ۴) شعر در قالب مثنوی سروده شده است: قلمرو ادبی

۵ مفهوم همه ابیات به جز با بیت زیر قرابت دارد.

«هر کجا دردی است، درمانیش هست / درد عشق است آنکه درمانیش نیست»

- ۱) بگذر طیب از سر درمان درد من ۲) از سوز عشق پاک شود دل ز آرزو
۳) به چاره سوز محبت ز جان برون نرود ۴) سوز عشق از سر عاشق به مداوا نرود
بیمار درد عشق ز درمان گذشته است آتش علاج خامی این عود می‌کند
تبی است عشق که از استخوان برون نرود که علاج تب خورشید مسیحا نکند

۶ همه گزینه‌ها به جز گزینه حاصل استخراج نکات قلمرو ادبی متن زیر است.

«پادشاهی را شنیدم به کشتن اسیری اشارت کرد. بیچاره در آن حالت نومیدی ملک را دشنام دادن گرفت و سقط گفتن، که گفته‌اند هر که دست از جان بشوید، هرچه در دل دارد، بگوید.

وقت ضرورت چو نماند گریز / دست بگیرد سر شمشیر تیز»

- ۱) حذف فعل «گرفت» بعد از «سقط گفتن» ۲) بهره گرفتن از تمثیل
۳) استفاده از آرایه جناس ۴) استفاده از آرایه کنایه

۷ کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ آثار ادبی به‌طور کلی به دو بخش «شعر» و «نثر» تقسیم می‌شوند.
- ۲ در خوانش لازم است تمام اثر، یک‌باره و بی‌گسست، خوانده شود.
- ۳ پیش از خوانش شعر، نگاهی کلی به متن از آغاز تا انجام برای کشف وزن، ضروری است.
- ۴ خوانش دقیق متن، نخستین گام مؤثر در رویارویی با متون است.

۸ در بیت زیر کدام آرایه به کار نرفته است؟

«خُرده‌ای از مال دنیا در بساط هر که هست جبههٔ وا کرده‌ای پیوسته چون گل بایدش»

- ۱ کنایه
- ۲ مراعات‌نظیر
- ۳ تلمیح
- ۴ تشبیه

۹ کاربرد «همی‌رفت» به‌جای «می‌رفت» به کدام قلمرو و حوزه مربوط می‌شود؟

- ۱ قلمرو زبانی از حوزهٔ دستور تاریخی
- ۲ قلمرو ادبی از حوزهٔ ساختارشنکی ادبی
- ۳ قلمرو فکری از حوزهٔ دستوری
- ۴ قلمرو زبانی از حوزهٔ واژگانی

۱۰ ویژگی زبانی کدام بیت در مقابل آن نادرست است؟

- ۱ روزی است خوش و هوا نه گرم است و نه سرد
- ۲ ابر از رخ گلزار همی‌شوید گرد (کاربردهای تاریخی دستور)
- ۳ چون عهده نمی‌شود کسی فردا را
- ۴ حالی خوش دار این دل پر سودا را (کاربرد تاریخی «را» در مصراع دوم)
- ۵ چنان مشتاقم ای دلبر به دیدارت که از دوری
- ۶ برآید از دلم آهی بسوزد هفت دریا را (به کارگیری «بسوزد» در معنای «بسوزاند»)
- ۷ چون باید مرد و آرزوها همه هشت
- ۸ چه مور خورد به گور و چه گرگ به دشت (وجود واژگان کهن)

۱۱ نوع ادبی کدام گزینه با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- ۱ چنانک بکوبم به گرز گران
- ۲ که پولاد کوبند آهنگران
- ۳ چو فردا برآید بلند آفتاب
- ۴ من و گرز و میدان و افراسیاب
- ۵ میازار موری که دانه کش است
- ۶ که جان دارد و جان شیرین خوش است
- ۷ بزد دست سهراب چون پیل مست
- ۸ بر آوردش از جای و بنهاد پست

۱۲ باتوجه به قلمرو ادبی، آرایه‌های مقابل همی‌ایات به جز بیت گزینه ی تماماً درست است.

- ۱ قطره‌ی آبی که دارد در نظر گوهر شدن
- ۲ از کنار ابر، تا دریا تنزل بایدش (مراعات نظیر - تشخیص)
- ۳ صبر بر جور فلک کن تا برآیی روسفید
- ۴ دانه چون در آسیا افتد تحمل بایدش (کنایه - تشبیه)
- ۵ کمند صید بهرامی بیفکن جام جم بردار
- ۶ که من پیمودم این صحرا نه بهرام است و نه گورش (استعاره - تلمیح)
- ۷ بگفت این و به صد دستان و تزویر
- ۸ بجست از دام همچون از کمان، تیر (مراعات نظیر - تشبیه)

۱۳ در کدام گزینه آرایهٔ کنایه به کار نرفته است؟

- ۱ زبانش را برید آن مرد ناگاه
- ۲ نکرد از بیم جان یک ناله رویاه
- ۳ چو نام دل شنید از دور رویاه
- ۴ جهان بر چشم او شد تیره آنگاه
- ۵ حدیث دل حدیثی بس شگفت است
- ۶ که در عالم حدیثش در گرفته است
- ۷ بگفت این و به صد دستان و تزویر
- ۸ بجست از دام همچون از کمان تیر

۱۴ کدام گزینه با بیت زیر قرابت مفهومی دارد؟

(هر که زین گلشن لبی خندان تر از گل بیدش خاطر فارغ ز عالم چون تو گل بیدش)

۱ عتاب یار پری چهره عاشقانه بکش	۲ که یک کرشمه تلافی صد بلا بکند
۳ از این چاه بلا اندیشه می کن	۴ سخن را گوش دار از سر تو تا بن
۵ برو شیر درنده باش ای دغل	۶ مینداز خود را چو روباه شل
۷ تو با خدای خود انداز کار و دل خوش دار	۸ که رحم اگر نکند مدعی خدا بکند

۱۵ در عبارت زیر کدام آرایه نیامده است؟

«سپاس و ستایش مر خدای را جلّ جلاله که آثار قدرت او بر چهره روز روشن تابان است و انوار حکمت او در دل شب تار درفشان است، بخشاینده‌ای که تار عنکبوت را سد عصمت دوستان کرد، جباری که نیش پشه را تیغ قهر دشمنان گردانید.»

- ۱ تلمیح ۲ تشخیص ۳ تشبیه ۴ پارادوکس

۱۶ با توجه به تحلیل شعر زیر همه گزینه‌ها به جز درست است.

«شنیدم که وقت سحر گاه عید
یکی طشت خاکسترش بی خبر
همی گفت ژولیده دستار و موی
که ای نفس من در خور آتشم
ز گرمابه آمد برون بایزید
فرو ریختند از سرایی به سر
کف دست شکرانه مالان به روی
به خاکستری روی درهم کشم؟»

- ۱ بهره‌گیری از کنایه ۲ روایی و داستانی بودن لحن شعر ۳ کاربردهای دستور تاریخی ۴ دعوت به نوع دوستی

۱۷ بیت کدام گزینه را نمی‌توان در رده ادبیات عرفانی جای داد؟

۱ این نان و آب چرخ چو سیلی است بی‌وفا	۲ من ماهی‌ام، نهنگم، عمامم آرزوست
۳ ما مریدان روی سوی قبله چون آریم چون	۴ روی سوی خانه خمار دارد پیر ما
۵ به تیشه کس نخرشد ز روی خارا گل	۶ چنان که بانگ درشت تو می‌خراشد دل
۷ آب آتش فروز عشق آمد	۸ آتش آب سوز عشق آمد

۱۸ معنای «را» در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱ این مژده مرا نیست دشمنانم راست یعنی وارثان مملکت.
۲ مار رنجور شد و گفت: تو را گفته بودیم که آدمی بدگوهر و بی‌وفا باشد.
۳ توانگر گفت درویش را که چرا خدمت نکنی تا از مشقت کار کردن برهی.
۴ وزیران بر مثال اطباوند و طیب دارو ندهد جز سقیم را.

۱۹ مفهوم همه ابیات، به استثنای بیت با عبارت «دیدم که نصیحت نمی‌پذیرد و دم گرم من در آهن سرد او اثر نمی‌کند.» تناسب دارد.

۱ حکایتی ز دهانت به گوش جان من آمد	۲ دگر نصیحت مردم حکایت است به گوشم
۳ مرا هوشی نماند از عشق و گوشی	۴ که پند هوشمندان کار بندم
۵ کلید گنج سعادت نصیحت سعدی است	۶ اگر قبول کنی گوی بردی از میدان
۷ اگر مراد نصیحت‌کنان ما این است	۸ که ترک دوست بگویم تصویری است محال

۲۰ مفهوم کلی عبارت «عمرو بن لیث به در بلخ شکسته شد و هفتاد هزار سوار او همه به هزیمت رفتند و چون او را پیش امیر اسماعیل آوردند، فرمود تا او را به یوزبانان سپردند.» با کدام بیت تناسب دارد؟

۱ آن چه دیدی بر قرار خود نماند	و این چه بینی هم نماند برقرار
۲ منجنیق آه مظلومان به صبح	سخت گیرد ظالمان را در حصار
۳ چو آفتاب به شمشیر شعله برخیزد	سپاه شب به هزیمت چو دود بگریزد
۴ چو شد نیزه‌ها بر زمین سایه‌دار	شکست اندر آمد سوی مایه‌دار

۲۱ در عبارت کدام گزینه معنای «را» متفاوت است؟

۱ منت خدای را عزوجل که طاعتش موجب قربت است و به شکر اندرش مزید نعمت.
۲ یکی از ملوک خراسان محمود سبکتکین را به خواب چنان دید که جمله وجود او ریخته بود و خاک شده.
۳ درویشی مستجاب‌الدعوه در بغداد پدید آمد. حجاج یوسف را خبر کردند.
۴ سواری از در درآمد و بشارت داد که فلان قلعه را به دولت خداوند گشادیم و دشمنان اسیر آمدند.

۲۲ با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه در تحلیل زبانی متن زیر جای نمی‌گیرد؟

«این بوسهل، مردی ادیب و محتشم بود اما شرارت و زعارتی در طبع وی مؤکد شد. همیشه چشم نهاده بودی تا پادشاهی بزرگ و جبار، بر چاکری خشم گرفتگی و فرو گرفتگی تا از کرانه بجستی و تضریب کردی و آلمی بزرگ بدین چاکر رسانیدی.»

۱ استفاده از جملات کوتاه	۲ کاربرد دستور تاریخی
۳ استفاده از کنایه در ترکیباتی مثل چشم نهادن»	۴ استفاده بسیار از واژگان عربی

۲۳ در کدام گزینه، حرف «را» نشانه مفعول است؟

۱ اکنون اندکی از محاسن عدل که پادشاهان را ثمین تر زیوری و موهبتی است یاد می‌شود.
۲ سرهنگ‌زاده‌ای را دیدم که عقل و کیاستی زایدالوصف داشت.
۳ این بنده و بنده‌زاده را بدین واسطه تشریفی هرچند بزرگ تر و تربیتی هرچه تمام تر بود.
۴ ایزد تعالی هر کار را سببی نهاده است و هر سبب را علتی و هر علت را موضعی.

۲۴ کدام ویژگی سبکی در ابیات زیر مشاهده نمی‌شود؟

«بله‌ی دید اشتری به چرا	گفت نقشست همه کژ است چرا؟
گفت اشتر که اندرین پیکار	عیب نقاش می‌کنی هوش دار؟
در کژی‌ام مکن به عیب نگاه	تو ز من راه راست رفتن خواه
نقشم از مصلحت چنان آمد	از کژی راستی کمان آمد
هست شایسته گرچت آمد خشم	طاق ابرو برای جفتی چشم»

۱ استفاده از جمله‌های ساده و کوتاه	۲ کاربرد آرایه‌های تضاد و جناس	۳ کاربرد واژگان کهن فارسی	۴ استفاده از نوع ادبی حماسی

۲۵ نوع ادبی مقابل کدام بیت درست است؟

۱ هر چه در زیر چرخ نیک و بدند	خوشه‌چینان خرمن خردند (حماسی)
۲ اینان مگر ز رحمت محض آفریده‌اند	کارام جان و انس دل و نور دیده‌اند (غنائی)
۳ سواری چو من پای بر زین نگاشت	کسی تیغ و گرز مرا برنداشت (تعلیمی)
۴ گفتم: ای سلطان خوبان رحم کن بر این غریب	گفت: در دنبال دل ره گم کند مسکین غریب (نمایشی)

۲۶ در کدام گزینه کاربرد معنایی «را»، حرف اضافه نیست؟

- ۱ مده اندیشه را زین پیش تر راه
۲ ای تو را خانه‌های آبادان
۳ نبات روح را آب از جگر داد
۴ چو گل صدپاره کن خود را در این باغ
- که یا کوه آبدت در پیش یا چاه
خانه دینت سخت ویران است
چراغ عقل را پیه از بصر داد (پیه: چربی، روغن)
که نتوان تندرست آمد بدین داغ

۲۷ مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱ فروتنی است دلیل رسیدگان کمال
۲ از راه تواضع به فلک رفت مسیحا
۳ کسی کو طریق تواضع رود
۴ کمالت هر قدر گر بیش باشد، بخت کم باشد
- که چون سوار به منزل رسد پیاده شود
با ذره تنزل کن و خورشیدمکان باش
کند بر سریر شرف سلطنت
بود قدر تنزل از ترقی بید مجنون را

۲۸ با توجه به ابیات زیر کدام گزینه نادرست آمده است؟

- «به دام افتاد روباهی سحرگاه
که گر صیاد بیند همچینیم
پس آنکه مرده کرد او خویشتن را
چو صیاد آمد او را مرده پنداشت
زین ببرید حالی گوش او لیک
به دل، روباه گفتا ترک غم گیر
- به روبه‌بازی اندیشید در راه
دهد حالی به گازر پوستینم
ز بیم جان فروافکند تن را
نمی‌بارست روبه را کم انگاشت
که گوش او به کار آید مرا نیک
چو زنده مانده‌ای یک گوش کم گیر ...»

- ۱ وجود واژگان کهن در ابیات مثل «گازر»،
۳ ساخت تمام جمله‌ها به شیوه بلاغی است
- ۲ ضمیر «م» در واژه «همچینیم» نقش دستوری «مفعولی» دارد.
۴ استفاده از آرایه کنایه در ابیات

۲۹ مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱ آن را که میسر نشود صبر و قناعت
۲ قناعت می‌کنم با درد چون درمان نمی‌بینم
۳ از قناعت هیچ کس بی‌جان نشد
۴ حافظ غبار فقر و قناعت ز رخ مشوی
- باید که ببندد کمر خدمت و طاعت
تحمل می‌کنم با زخم چون مرهم نمی‌بینم
از حریمی هیچ کس سلطان نشد
کاین خاک بهتر از عمل کیمیاگری

۳۰ در دو بیت زیر کدام ویژگی زبانی و فکری وجود ندارد؟

- «نهنگی بچه خود را چه خوش گفت
به موج آویز و ساحل پیرهیز
- به دین ما حرام آمد کرانه
همه دریاست ما را آشیانه»

- ۱ کاربرد «را» به شکل قدیمی آن و در زبان امروز چنین کاربردی رایج نیست.
۳ آرایه‌های ادبی در آن نسبتاً اندک است.
- ۲ محتوی دویبت «دینی» و «مذهبی» است و از آسایش دائمی بر حذر می‌دارد.
۴ ابیات حالت پند و اندرز دارد و به سخت‌کوشی و ایستادگی دعوت می‌کند.